

Opetus- ja kulttuuriministeriölle Suomen Olympiakomitean lausunto lukiodiplomiselvityksestä

VIITE: Lausuntopyyntö lukiodiplomiselvityksestä 2020 (VN/2062/2020)

Suomen Olympiakomitea lausuu otsikkoasiassa:

Lukiodiplomien kehittäminen ja lukiodiplomiselvityksen esitykset tukevat huippu-urheilijan polulla olevan ja ammattiurheilijan uralle valmistautuvan nuoren edellytyksiä suorittaa lukio-opinnot sekä tukevat nuoren kehittymistä urheilijana.

Suomalaisen kilpa- ja huippu-urheilujärjestelmän tavoitteena on, että kaikki urheilijat suorittavat toisen asteen tutkinnon. Urheilulukioissa opiskelee ammattiurheilijan uralle valmistautuvia nuoria urheilijoita. Osa tekee opintoja urheilulukiossa urheillen samaan aikaan ammattilaisena tai kilpaillessaan lajinsa ammattilaissarjassa.

Lukiodiplomien tuominen osaksi ylioppilastutkintoa tukee tavoitteellisen urheilijan eheää ja toimivaa arkea vähentämällä erityisen koulutustehtävän lukioissa opiskelevien nuorten työmäärää ja kokonaiskuormitusta. Liikuntadiplomien kehittäminen ja aseman vahvistaminen voi tukea urheilijana kehittymistä ja valmistaa osaltaan nuorta ammattiurheilijan uralle.

Eryistehtävän lukioissa opiskelevien nuorten harjoittelumäärät ovat korkeita. Pakollisen viidennen kirjoitettavan aineen tuominen osaksi ylioppilaskirjoituksia heikentää opiskelijoiden mahdollisuuksia opetus suunnitelman keventämiseen erityisen tehtävän lukioissa. Pakollisten aineiden poislukuoikeuden merkitys on pienentynyt uudistuksen myötä. Lukiodiplomin tuominen osaksi yo-tutkintoa korjaisi tämän haasteen.

Uudistusta tehtäessä on tärkeää, että lukiodiplomin tekeminen huomioidaan korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa, jotta lukiodiplomilla kirjoitettavan aineen korvannut nuori ei jää hakutilanteessa epätasa-arvoiseen asemaan muihin hakijoihin verrattaessa.

Olympiakomitea näkee tärkeänä, että urheilusta syntyvää osaamista tunnustetaan ja tunnustetaan. Liikunnan lukiodiplomi tarjoaa yhden mahdollisuuden tämän osaamisen entistä parempaan esiintuomiseen. Selvityksen esityksiä tukee myös vuonna 2019 eduskunnan hyväksymä liikuntapoliittinen selonteko, jossa todetaan (s.22): ”Nuorille urheilijoille tulee taata joustavat opintomahdollisuudet toisella asteella. Elinvoimaisesta ja alueellisesti kattavasta urheilulukioverkostosta on pidettävä huolta. Myös urheilupainotteisia ammatillisia oppilaitoksia tarvitaan ja niitä on kehitettävä yhdenvertaisesti urheilulukioiden kanssa.” Olympiakomitea on tuonut kehittämistarpeet esille myös lausunnossaan koulutuspoliittisesta selonteosta (VN/1972/2020): ”Olympiakomitea esittää koulutuspoliittista selontekoa täydennettäväksi siten, että selonteossa tunnustetaan paremmin liikunnan ja liikuntakasvatuksen merkitys sekä urheiluyläkoulujen, toisen asteen urheiluooppilaitosten ja suomalaisen kaksoisuramallin rooli osana koulutuspoliittista järjestelmää. [...] Koulutusjärjestelmän tulee tukea nuoria urheilijoita yhdistämään tasapainoisesti opiskelu ja tavoitteellinen urheilu.”

Lukiodiplomien kehittämisestä voi vastata valtakunnallisen kehittämistehtävän lukiot yhdessä erityistehtävälukioverkoston ja muiden keskeisten toimijoiden kanssa. Esimerkiksi liikuntadiplomin kehittämisessä olisi kehittämistehtävän lukioiden lisäksi mukana urheilulukioverkosto ja Suomen Olympiakomitea. Suomen Olympiakomitea on urheilijan kaksoisuran (Dual career) ja urheilijakoulutuksen asiantuntijaorganisaatio.

Helsingissä 5.3.2021

Antti Paananen

Johtaja, urheiluakatemiaohjelma
Suomen Olympiakomitea

Jarno Parikka

Asiantuntija, urheiluakatemiaohjelma
Suomen Olympiakomitea